

PIRKAD MÁR ITT IS

Még a kanadai lapok is, melyek nem egyszer a győztesekkel együtt futják a győlelet notáját ellenünk, terjedelmes cikkeken számolnak be arról a nagy diplomáciai eseményről, mely bízottan át fogja alakítani egész Európa képét. Jeleztük már hogy a letiport Németország érdekében Hoover amerikai elnök kedvezményezésére mozgósították az egész antantot s több mint bizonyosra vehető, hogy nemcsak egy teljes esztendő felfüggesztik a hadisarcok törlesztését, hanem még kölcsönrel is sietnek a válságos gazdasági helyzetbe került német nép felségélyezésére.

Az idők Botondja tehát máris rést ütött a békeszerződések áttörhetetlennek vélt acélfalán. Ma ugyan még határok revíziójáról, idegen hatalmak jármát nyögő néptömegek felszabadításáról nem mernek hivatalosan beszélni a "béke" értelmi szerzői. De már elismerik, hogy a szinte pártatlan súlyos feltételek betartását többé nem követelhetik, sőt úgy érzik, hogy egyenesen erkölcsi kötelességük könnyíteni a terheken. Ma tehát még csak a kezdet kezdetén vagyunk, de a nagyvilág eseményei nem egyszer jelentéktelennek látszó hólabdákból fejlődnek a politikai és nemzetközi élet dühörgő lavinává.

A jelek arra vallanak, hogy a Népszövetség szó-handabandázása és köntörfalazása itt-ott mégis csak enyhülést termelt ki a népek egymás közötti viszonyában. És habár az Egyesült Államok nem is csatlakozott papíron a Népszövetséghez, Hoover elnök egyetlen szava képes volt újabb lendületet adni az angol és német nemzet képviselői között történt találkozásoknak, ezzel is mintegy azt bizonyítván, hogy van még a nemzetek felelős vezetőiben jó érzés és tenni is tudnak valamit — ha nagyon szorul a kapa.

Dármennyire távol álljon is Európa Kanadától, a fejleményeknek feltétlenül meg lesz a maguk jó hatása az egész birodalomra. Kanada vezetőinek is be kell majd lassan látniok, hogy ha van a németek, a nemrég még gyűlölt ellenség részébe kivetítő ut a hadiadósságok rendezésére, úgy Kanada is jogot tarthat arra a pénzügyi revízióra, melytől az ország talpraállása várható. Mert hiszen ha elgondoljuk, hogy a kanadai dolgozó tömegektől bevasalt hatalmas adóknak több mint a fele hadiadósságok törlesztésére fordítódik, akkor könnyen elképzelhetjük azt az általános megkönnyebbülést, amit ennek az immár elmérgesedett kérdésnek a megoldása idézne elő.

Nem lehetetlen, hogy éppen a németekkel szemben tanustott újabb engedékenység fogja egyengetni a kanadai háborús adósságok revíziójának útját s elkövetkezik végre az az idő, amikor még a leg-kalaposabb kanadai kormány sem tud ellenállni ennek a szükséges pénzügyi reformnak. Amikor a németek érdekében összefogott az angol birodalom, az Egyesült Államok és Olaszország, akkor a franciák okvetlenkedése csak ideig-óráig tarthat és az egységes fellépésnek nem fog elmaradni a várt hatása, melynek bízottan egész Kanada és különösen a benne nyomorgó munkanélküliek szempontjából is csak üdvös hatása lehet.

PÉTER ÉS PAL ROMANCA

A "Kanadai Magyar Újság" eredeti tárcája

IRTA: CSABY DÉNES

Péter Pál napja volt. A hajnali szellő aranyárga kalászu buzatengert ringatott a kengyel pusztán. A táblák szélén szimpompás kékváltozatu buzavirágok, égő piros pipacsok kinnlaktak harmatos szirmu virágjukat bokrátnak. Hőféher szárszorszerek tárták ki keblüket a kelő nap felé, hogy a biborveres sugarak éltető csókját felfogják. Szedegette is őket szaporán ügyes kezével a pusztá rózsája Kelen Pál marokszedő leány. Barnapiros arcán a mosoly jétszött, szénfekete ragyogó szemében az öröm villant, amint sikerült neki pompás füzért alakítani a mezők vadvirágaiából, s a néhez aranyárga buzakalászköböl.

Elnézegette a füzért minden oldalról s mikor a szimpompás füzérhez még néhány vadvirágzat tüztött, — szépségét tökéletesnek találta. Majd örömmel kapta fel sarlóját, a füzért vállra köré fonva szinte futva igyekezett az aratók csapatához — kik kévekeleteket csavartak a harmatos buzából napimunkájukhoz, — s közbe kacagva ezüst csengésű hangján dalolta: "Rózsabokorba jöttem a világra; Nem dajkált az Édesanyám hiába".

Futása közben meglibbent hajlékony természetén a bokorugró fodros piros-szoknya látni engedve oly formás lábakat milyekkel csak az őzikek dicsekedhetnek.

— No lám milyen ügyes kezű van leány — szól elismerőleg Mihály bácsi az öreg aratógáza, mustárgáza a virágzó Fénylőszőri seregély szürke paripája kedvelte a reggeli futá-

ra, hogy az uraságnak adassék át. A füzér jelképezte az aratónépek háláját, tiszteletét; s a legszebb leány volt hivatalos megkötni vele az uraságot. Kelen Pál elhelyezte füzérét a bokrok alá a hüvösre s az aratónép közé vegyült, hol tovább folyt a költéskészítés, pajkos kacaj, csengő nevetés és ezüst hangu notású mellett. Napharminotta arcu, izmos karu aratólegények inceskedtek a marokszedő leányokkal, némelyiknek talán a keze is eljárt, hogy elkaphassa a leány karsu derekát; ám a leány gyors keze jót húzott a legényre s volt nevetés a póruljárt felett. Közbe halmokba gyűlt a kéveketél, elég volt belőle. Az öreg Mihály gazda felémelé kaszáját s megindult a tábla végéhez, követve a többi kaszástól s mielőtt belekezdett volna levevé kalapját terdet hajtotta s imádságot mormolt:

"Mint buzát gyűjtünk gazdag földjeidről, Mikor termést szedünk édes gyümölcsidből, Vegyéd Uram Isten híveid imáját, Kegyelmesen hallgasd szívünknek háláját, Köszönjük, hogy újra megértük e napot, Áldásod hogy addad s érlelted a magot!"

Majd pendült a kasza, dőlt a buzakalás s a fürgő marokszedő leányok sarlója gazdag kévebbe szedte az omló kalászsokat. Jó termés volt. Vidáman hangzott a dal. Égett a munka. A szokatlan nesze ijedten rebbent egy-egy fogoly csapat, reszketve lapult meg az osztó barázdákban egy-egy sülődő nyul, s az óvatos reznek tuzok messze kerülte el a tájat. Néha feltűnt a rókakoma verbenyes budája a táblán tul egy pillanatra — amint néstelenül csont el a nádas felé.

Mikor az uraság Noszlopy Gida a reggeli órákban meglátogatta aratóit már gazdag kevesorok között vágatott végig. Fénylőszőri seregély szürke paripája kedvelte a reggeli futá-

A magyar békerevizio törékvések egyik követelése a kisebbségek sorsának javítása

DICKINSON LORD INTERPELLACIÓJA A LORDOK HÁZÁBAN A KISEBBSÉGI KÉRDÉSÉRŐL — EGÉSZ EURÓPA KISEBBSÉGEI ANGLIÁTÓL ÉS A SZERZŐDÉSEKET GARANTÁLÓ NAGYHATALMAKTÓL FÜGGNEK — CECIL LORD SZERINT A VILÁGBÉKE FÜGG A KÉRDÉS RENDEZÉSÉTŐL

A lordok házában lord Dickin-son, kérte a kormányt, nyilatkozzék a népszövetségi tanács legutóbbi ülésén a nemzeti kisebbségek védelme érdekében tett lépésekről. E kérdés felvetése — mondotta lord Dickin-son — a Lordok Házában nagyon is indokolt, mert Anglia garantálta a nemzeti kisebbségek jogait védő kisebbségvédelmi szerződéseket, amelyek létrejövételének körülményeit nem szabad elfelejteni. A szerződések határozott intézkedéseket tartalmaznak. A lengyel szerződés szerint például a kisebbségek a többi nemzetiséggel együtt egyenlő polgárjogot élveznek, fenntarthatják iskoláikat, a bíróság előtt saját nyelvüket használhatják stb. A szerződések szerint Anglia nemcsak jogosult, hanem köteles is fellépni a jogok biztosítása érdekében. Egész Európa kisebbségei Angliától és a szerződéseket aláírt nagyhatalmaktól függenek. A kisebbségvédelmi garanciák a békeszerződések fontos kiegészítő részei.

— Németország és az osztrák-magyar birodalom feldarabolásának jogalapja az a feltétel — folytatta lord Dickin-son, — hogy az idegen uralom alá került fajok háborítatlanul használhassák iskoláikat, nyelvüket templomaikat és szokásukat. A cél az volt, hogy enyhítsék a békeszerződések okozta szenvedéseket. Azokat a népeket, amelyeket akarattal ellenére ragadtak el hazájuktól, nem szá-

bad megfosztani mindentől, ami számukra a legszentebb. Sajnos, ezeknek az eszméknek megvalósítása nem volt könnyű. Amidőn egyes államférfiak nyíltan hirdették, hogy a kisebbségeket a lehető leggyorsabban meg kell fosztani fajjellegüktől, az eredmény előre látható volt. Egyes államok hivatalos köröknek joga van a kisebbségek életét tökéletesen elviselhetlenné tenni. Ennek következtében a kisebbségek majd nem mindenütt elégedetlenkednek és háborognak. Ez az Európát fenyegető igazi veszély. Egyetlen európai államot sem fenyeget katonai szempontból a területén élő kisebbség. Zavar esetén azonban a kisebbségek örömmel ráznák le az őket szorító terhes igát. Egyes helyeken az elégedetlenség rohamosan nő.

— A romániai magyarokról — folytatta a lord — például senki sem mondhatja, hogy megelégedettek. A magyar békerevizio törékvések egyik követelése a magyar kisebbségek sorsának javítása. Európában ma 30 millió főnyi kisebbség él, de számuk a török és orosz kiűzésekkel együtt kétszer ennyire tehető. A balkáni zavarok főoka az elintézetlen kisebbségek problémája. Ujabbban a kisebbségek képviselői szert alkottak ahol a németek és lengyelek kiűzöttjei egymás mellett ülve panaszoznak a fajokonak sérelmeit.

— A Népszövetség mindeddig nem törődött eléggé ezzel az

üggyel. Remélem azonban, hogy az új eljárás kielégítő megoldást hoz. Általános vizsgálat szükséges annak megállapítására, hogy betartják-e a kisebbségi szerződéseket. Remélem, hogy az angol kormány ebben az irányban tevékenyebb politikát folytat Genfben, mint előzőleg.

Lord Dickin-son után lord Cecil emelkedett szólásra, aki beszédében kijelentette, hogy a kisebbségi probléma elintézése a világbéke egyik legfontosabb előfeltétele. Kijelentette, hogy a kisebbségi probléma az utolsó nyolcvan év során sok baj forrása volt és Európa államférfiai elismerik, hogy megoldása a világbéke egyik előfeltétele. A népszövetségi eljárás elleni elégedetlenség részben valószínűleg az előzetes vizsgálat körül történő titkolódzás is okozza. Ujabbban azonban már a

kisebbségeket is értesítik a törévtékről. Az eljárási szabályzat egyes pontjai reformra szorulnak.

Lord Parmoor, a titkos tanács elnöke, a kormány nevében hangoztatta, hogy Anglia aláírta a kisebbségvédelmi szerződéseket, amelyekben határozott kötelezettségeket vállalt és azokat szerződésekben kívül is megerősítette. Egyébként mindegy, hogy Angliának a kisebbségekkel szemben vállalt kötelezettségei szerződésekben vagy erkölcsi kötelezésekben alapulnak-e. Anglia mindig az első között küzdött a kisebbségek érdekében, ami sohasem volt könnyű dolog.

Oszintén reméli, hogy a kisebbségi problémát minél sürgettebben megoldják. A Népszövetség főcélja a béke, a nemzetközi együttműködés biztosítása.

BUDAPEST UCCAIN KÖNYVEN KEZELHETŐ IDEGENVEZETŐ TÉRKÉPEKET HELYEZNEK EL

A magyar térképészeti intézetben érdekes találmányt mutatnak be az állami és a fővárosi hatóságok képviselőinek. Melyben új és célszerűségeiben felülmúlhatatlan térképet ismerltek, amelynek egyszerű kezelése bármily idegen, vagy a városban járatan ember számára pillanatok alatt lehetővé teszi a tájékozódást.

Az ötletes találmány alapján a térképészeti intézet legelső sorban Budapestről készítette "idegenvezető" térképet. Ez az utmutató térkép abban tér el az eddigi beosztásuktól, hogy a várost és környékét köralakban térképezték. A kör szélét fokokra osztották és megszámozták. A térképkörnek a középből pedig egy óramutatóhoz hasonló mozgó kar nyulik ki, amelynek oldalán az ábécé betűi láthatók. A térkép oldalán betűsorrendben sorakoznak az ucca és térnevek, nevezetesebb közintézmények, muzeumok, hivatalok, iskolák, templomok, színházak nevel. Mindeneség név mellett egy szám és az ábécé a valamely betűje olvasható. Egy csavar segítségével az óramutatót a kör szélén látható jelzett számra igazítjuk s a mutató oldalán levő betű alatt hajszálpontossággal megtaláljuk a keresett uccát vagy épületet. A tájékozódás ugszólván csak annyi időbe kerül, amíg az uccanevet a betűrendben megtaláljuk. A többi már játék.

A térképészeti Intézet ezt a rendkívül ügyes és ötletes találmányt elsősorban az idegenforgalom szolgálatába szándékozott állítani. Kétfajta nagyságot készített belőle. Az egyik remélhetőleg csakhamar látható lesz a főváros minden forgalmas pontján. Ugyanis komoly tárgyalások folynak a főváros és az intézet között, hogy Budapest forgalmas uccáit ilyen üvegburás térképpel lássák el. Ez oly újítás volna idegenforgalmi szempontból, amilyennel a praktikusságukról híres amerikai városok se dicsekedhetnek.

De kitűnő szolgálatot tenne az ily térkép minden magán és állami intézménynek. Iskoláknak, mentőknek, rendőrségnek, kereskedőknek egyáltalán nélkülözhetetlen. Természetesen a nagyjait, közhasználatra szánt térkép mellett szebtérképet is készített az intézet, amely magába egyesíti az előbb ismertetett falitérkép minden előnyét, a különbség csupán annyi, hogy ügyes összehajtogatás révén a szebtérképek készítésénél az intézet elsősorban a várható idegenforgalmat vette tekintetbe.

Nagy munka és költség árán francia, angol, német és orosz térképeket állítottak össze ugyane találmány alapján. Ily térképpel a kezében Budapest

területén a legjáratanabb ember se tévedhet el. Sőt nem tudozunk, ha azt állítjuk, hogy egy ma érkezett angol vagy francia ember a térképpel a kezében sokkal pontosabb és gyorsabb felvilágosítást adhat az egyre fejlődő főváros bármely pontjáról, mint az évtizedes törzslakó.

A bemutatón megjelent küldöttek, szakértők és külföldi újságírók a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak arról, a szellemes és az idegenforgalmat előnyösen előmozdító találmányról. Valószínű, hogy a többi európai nagyváros követni fogja Budapest példáját s a forgalmas utkeresztéseinek ilyen magyar találmányu idegenvezető térképeket helyez majd el.

AUTÓBUSZFÖRGALOM BUDAPEST-BÉCS KÖZÖTT

Nagyfontosságú közlekedési újítást vezettek be a magyar és osztrák fővárosok között a közelmúltban. Megnyitották ugyanis a Budapest-Bécs közötti utasakaszon az expressz autóbusszforgalmat, mely egy csapásra a legmodernebb szemlélyforgalmi viszonyokat honosította meg az ujjonnan készült tükörsime magyar utakon. Az autóbussz nemcsak a két főváros köti össze, hanem egy-egy percre megáll a közbeeső nagyobb magyar városokban, ahol összeköttetése van a mellékvonalakkal.

Érdekes lesz azt is megjegyezni, hogy a Magyar Államvasutak Gépgyára által előállított negyven bonyolós gyönyörű autóbusszok szenyoltják le a forgalmat. Tekintettel arra, hogy a szolgálat gyorsaság, kényelem és olcsóság tekintetében még a világhírű amerikai "Greyhound" és más vállalatokkal is felveszi a budapest-bécsi autóbussz a versenyt. Joggal remélik, hogy a nagszerűen működő magyar légiforgalmi társaságok és a kipróbált Államvasutak mellett ezen legújabb eszköz is nagy hasznára fog válni a budapesti idegenforgalomnak.

A TENGERBE DOBJAK A FELESLEGES BRAZILIAI KÁVÉTERMEST

A brazíliai Santosból jelentik hogy ott a napokban elégették az értékesíthetetlen kávétermes-felesleg egy részét — háromezer zsák kávé. Miután a lakosság panaszkodott, hogy meg az óriási méretű kávépörkölés kábító gőzökbe burkolja az egész környéket ezért a nemzetvédelmi bizottság elhatározta, hogy a még hátralevő 40.000 zsák brazil kávéfelesleget a tengerbe dobja.

SZÁZEZERNÉL TÖBB MAGYART SIKKASZTOTT EL A CSEH NÉPSZÁMLÁLÁS

A Prágai Magyar Hírlap foglalkozik a csehszlovák statisztikai tanácsnak legutóbbi ülésével, amelyen az 1930. évi népszámlálásról számolt be Auerhan, statisztikai hivatali elnök. Auerhan kizárólag a magyarok kifogásaival foglalkozik. Elismeri, hogy a nemzetiségi kriterium körül bajok vannak a nincs egységes statisztikai szempont Európa amar államiban, amelyekben többfajta nemzetek élnek. Most már lehetne beszélni Auerhan szerint arról a javaslatról, hogy a nemzetközi statisztikai kongresszus igyekezzék az egységes kriterium alapját megkeresni. A Prágai Magyar Hírlap szerint Auerhan új álláspontja kissé későn jött és eső után köpöngy, mert a csehszlovákiai magyarság már százezernél több lelket vesztett az eddigi kriteriumok alapján. Egyébként gyanusnak tartja a lap, hogy a Felvidék eredményeit mindaddig nem közölték hivatalosan. Olyan értesülések vannak, hogy túlságosan kis számok kerültek ki az összeszámlálógepek alól a magyarság adatainak összeolvasásából.

BELGRÁD AZ ÖSSZEESKÜVÉSEK TÜZÉSZKE

A horvát emigránsok legyllo lására kiküldött "Ifju Jugoszlávia" szervezett tagjai beismerték, hogy a zagrabi titkos rendőrség bérelte fel őket a gyilkosságra. A diktatura lapjal dű hős kirohanásokban résztvevő Ausztriát és Magyarországot és mint bűnbakot állítják oda a belgrádi bombarobbanásokért. A város az ostromállapot képét mutatja s Belgrád uccáit állandóan katonai csapatok és órájartatok tartják megáallva.

RUMÁNIA HÁBORUS KÉSZÜLŐDÉSE

Csehszlovák lapok kimutatták közölnék arról, hogy a csehszlovák fegyver és municiógyárak mennyi hadiszert termeltek az elmúlt évben. A kimutatásokból kitűnik, hogy Rumánia átvett a cseh gyárból 600 ezer puskát, 30 ezer golyósórót, 10 ezer gépfegyvert, 150 ezer darab gránátot, 60 repülőgépet 500 ezer gázmaszkot, továbbá rengeteg löveget, mozgókonnyhat stb.

AZ OKOS KIGYÓ

Van esze az állatnak és gondolkodik is. Ezt ma már elismerték a tudósok. Az alább következő eset pedig ékes bizonyítéka az állatok értelmi tehetségének. Egy kigyó kidugta fejét a kerítés kis nyílásán és a tulsó oldalon eleven békát fogott, amelyet mohón le is nyelt. A zsákmányt nem tudta megdagadt torka miatt a nyíláson visszahuzni, csak amikor már egészen megemészettette. Más alkalommal ismét így járt. Har madszor már óvatossabb volt. A megfogott békát nem nyelte le, hanem egyik lábánál megragadta, azután fejét visszahuzta a kerítés nyílásán és zsákmányát csak ekkor falta fel. Ez a megfigyelés határozottan amellett bizonyít, hogy a kigyó — gondolkodott.

EGYMILLIÓ FONT MAGYAR ZÁLOGLEVÉL AZ ANGOL PIACON

A Magyar Földhitelintézet megalapodása értelmében a Hambros-bank egymillió angol font magyar záloglevelet fog a londoni piacon elhelyezni. Ez azért is fontos, mert a nagy államköölcsön csak kedvező pénzügyi viszonyok között fog kibocsátásra kerülni.